

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Nc/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 1111244685
Dátum vydania rozhodnutia: 18.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1111244685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa I. N., bývajúceho v J., zastúpeného Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35955341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30844789, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 C 198/2011, o vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 2 Co 222/2015, 2 Co 223/2015, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Mária Hajdínová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 Co 222/2015, 2 Co 223/2015.

Odôvodnenie

V odvolacom konaní, ktoré je vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 Co 222/2015, 2 Co 223/2015, JUDr. Mária Hajdínová, sudkyňa tohto súdu, v oznámení adresovanom predsedovi Krajského súdu v Bratislave uviedla, že sú u nej dané skutočnosti, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci (§ 15 ods. 1 O.s.p.). Poukázala na to, že hoci sa necíti byť vo veci subjektívne zaujatá, môžu vzniknúť pochybnosti o jej nestrannosti, nakoľko vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11 C 198/2011 rozhodla jej dcéra JUDr. Jeanette Hajdínová. Zároveň vyslovila súhlas s pridelením veci inému sudcovi Krajského súdu v Bratislave.

Po doručení tohto oznámenia predseda Krajského súdu v Bratislave predložil vec na rozhodnutie najvyššiemu súdu, ako súdu nadriadenému (§ 16 ods. 1 O.s.p.) s tým, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti oznamujúcej sudkyne, lebo samotné príbuzenstvo medzi sudcami oboch súdov nie je v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

Dôvodnosť oznámenia JUDr. Márie Hajdínovej o skutočnostiach vylučujúcich sudcu z prejednávania a rozhodovania veci posudzoval najvyšší súd z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu

k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci alebo k účastníkom konania a napokon k zástupcom účastníkov konania. Neustrannosť a nezaujatosť sú požiadavky, ktoré sú súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a súvisia s princípom rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania pred súdom. Predmetné ustanovenie spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou sudcu, ale so samotnými pochybnosťami, ktoré v tom - ktorom prípade možno mať o sudcovej nezaujatosti. V ňom vyjadrená korelácia dvoch javov (právne relevantný pomer sudcu k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom - pochybnosti o nezaujatosti sudcu) nie je vzťahom príčiny a následku, ktorý by bol nevyhnutne založený na príčinnej súvislosti. Pokiaľ má sudca určitý pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, prejaví sa táto skutočnosť v subjektívnej sfére sudcu (vo vnútornej sfére jeho pocitov, náhľadov, presvedčení, myšlienok a pod.). Otázka existencie pochybností o jeho nezaujatosti má však, na rozdiel od toho, základ v objektívnej sfére (v tom, ako sa relevantné - objektívne existujúce skutočnosti - prejavujú navonok). Nadriadený súd musí dôvodnosť oznámenia sudcu v zmysle § 15 ods. 1 veta prvá O.s.p. posudzovať so zreteľom na obe uvedené hľadiská (tak subjektívne, ako aj objektívne).

O neustrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho neustrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci a k účastníkom konania je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s neustrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplnenia (poskytovania) spravodlivosti.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky neustrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty neustrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka neustrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu

a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej neustrannosti sa vychádza z prezumpcie neustrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej neustrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (tu pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu či presvedčenie subjektu uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale iba existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o neustrannosti sudcu. Objektívna neustrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, či subjektu (spravidla účastníka) uplatňujúceho námietku zaujatosti, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti [porovnaj tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne neustranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt neustrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania. Posúdenie neustrannosti sudcu nespočíva len

v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť a rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je tak to, či obava z vychýlenia neustrannosti je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok neustrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je však len taká obava z nedostatku neustrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach a objektívnu neustrannosť samozrejme nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť i len tieň pochybnosti na neustrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu neustranného.

Subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti; objektívna nestrannosť sa však neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitý (nie nezaujatý) vzťah k veci má. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu.

Pokiaľ ide o subjektívne aspekty nestrannosti sudkyne krajského súdu, poukazujúceho na príbuzenský pomer so sudkyňou súdu prvého stupňa rozhodujúcou v tejto veci, tu je potrebné konštatovať, že sudkyňa sama neuviedla, že sa cíti byť zaujatá.

Rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu z ostatného obdobia je jednotná v názore, že len samotné príbuzenstvo medzi sudcami oboch súdov (bez ohľadu na blízkosť, resp. stupeň príbuzenstva) nie je zákonným dôvodom vylúčenia sudcu v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 6 Nc 9/2015, 5 Nc 1/2016, 3 Nc 3/2016). Najvyšší súd sa aj v prejednávannej veci s uvedenými závermi stotožňuje.

Keďže v konaní neboli preukázané a ani samotnou sudkyňou tvrdené iné skutočnosti, na základe ktorých by vznikli pochybnosti o jej nezaujatosti, rozhodol tak, že sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Mária Hajdínová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2 Co 222/2015, 2 Co 223/2015.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.